

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slovenščina pri sodnijah na Štajerskem.

(Dopis s Štajerskega.)

V zadnjem času se je mnogo o ministerskih naredbah zastran rabe slovenskega jezika pri sodnijah na Slovenskem govorilo in pisalo, ali vse to se je tikalo konkretnih slučajev iz Kranjske, tako, da bi marsikateri mislil, da vse te naredbe samo za Kranjsko veljajo, za Štajersko pa ne. Zares dvomijo celo sodniki, ali so dotične ministerske naredbe tudi na Štajerskem razglašene, za Štajersko veljavne, in ta dvojba ima neko opravičenje, ker meni se vidi, da celjska okrožna sodnija izprotja proti slovenskemu uradovanju teh naredeb okrajnim sodnijam nij na znanje dala, ker pri kateri koli sodniji po tej naredbi povprašujem, nikjer je ne poznajo.

Tiskana je bila uže v 29. št. „Slov. Naroda“ leta 1869, a ostala je le na papirju, kakor sploh vse naredbe, ki se tičejo narodne ravnopravnosti, da si je bila razposlana pod tedanjim predsednikom nadsodnije graške g. Lattermanom vsem sodnijam celjskega okrožja, to je sodnijam dolnje (slovenske) Štirsk. Slove tako:

„Št. 1312 Praes. Iz spiskov, ki so se gledé znanja in rabe slovenskega jezika pri sodnijah nedavno predložili, spoznalo je c. kr. pravosodno ministerstvo, da je v okolišji okrožne sodnije celjske, kjer večji del samo Slovenci stanujejo, mnogo (ein nicht unbedeutender teil) sodniških uradnikov slovenskega jezika le malo zmožnih, (in minder genügendem grade mächtig), da celo nekateri teh uradnikov slovenskega jezika niti ne govore, še menj pa pišejo.

Slavno pravosodno ministerstvo je našlo v tem povod zaukazati, da se ima pri vseh konkurzi, ki

se bodo razpisali, in ki se tičejo sodnijskih ali pa notarskih služeb v celjskem okrožju, znanje slovenskega jezika staviti mej bistveno terjane lastnosti, da naj v kvalifikacijskih tabelah predstojniki dotičnim prosilcem potrdijo znanje jezikovo, in da naj se pri namestovanju in podeljevanju služeb vselej na to ozir jemlje, da ima prosilec potrebno jezikovo znanje.

To naznanjam vsled zaukaza od 10. febr. t. l. št. 832 predsedništvu okrožne sodnije v Celji, kakor tudi vsem okrajnim sodnijam tega okolišja in vevam, da se imajo vsi oni predstojniki, kakor tudi vsi oni nižji uradniki koncipisti in manipulanti celjskega okrožja, kateri slovenskega jezika celo nič ali dovolj ne znajo, jezika z vso mogočo pridnostjo naučiti, sicer bi si imeli nasledke svoje zanikarnosti sami pripisovati.

Ob enem izrekamo, da imajo vsi oni uradniki celjskega okrožja, ki so slovenskega jezika popolnem zmožni, dolžnost, da se natanko ravna po pravosodnega ministerstva predpisih, izdanih gledé rabe slovenskega jezika 15. marca 1862 št. 865; 27. jan. 1866 št. 137 in 20. okt. 1866 št. 1861, kadar imajo občeovati s strankami, katere so samo slovenskega jezika zmožne in kadar imajo opravljati uradna dela, napravljati sodnijske zapise in odloke, kar jih je v onih predpisih naštetih, da se v prihodnje kolikor mogoče pride v okom vsem pritožbam o jezikovih zadevah.

V Gradci 16. februarja 1869.“

To je tedaj naredba, izdana v času, ko nij bil še g. Heinricher predsednik v Celji, niti g. Waser v Gradci, — a tudi še ne minister g. Pražak. Komentar prepuščamo čitatelju.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. januarja.

Kakor smo uže poročali, odložil je od českih veleposestnikov voljeni grof Fran Thurn svoj mandat kot poslanec državnega zbora, ker je vstopil v gospodsko zbornico. V kratkem vršila se bode nova volitev, in ta obrača pozornost levičarskih in avtonomističnih listov na se. Da si z jednim poslancem nij število niti na jedni niti na drugi strani mnogo pomnoženo, smatra se vender ta izvolitev kot simptom velike pomembe, kajti tu gre za princip, za dinastične interese. Če se izvoli privrženec levici, bilo bi to proti dinastičnim interesom. Kaj se bode torej zgodilo? Česki listi govorijo za kompromis in ponujajo spravo. Kako pa se bode vlada obnašala tej zadevi nasproti? Na to vprašanje odgovarja dopisnik iz Pešte v „Politik“, da Taaffe želi kompromis in če se prične boj, da bode on pokazal tudi energijo, katere pri njem videti nijsmo vajeni. Tako bi bilo tudi prav, saj je presvitli vladar sam dejal, da levičarji podkopujejo dinastijo, ker delajo fakično opozicijo.

Razmere v **Krivošijah** postajajo vedno bolj žalostne. Naj navedemo le kaj piše „Narodni list“: „V dan 29. m. m. u okršaju sa Kovačevićem četnicim kod Kamena, u občini Ercegovskoj, poginuje 4 žandara. Ova grozna viest duboko će potresti svako iole čovječno srce. Ovo su prve ljudske žrtve koje padoše ove godine na Krivošijanskom kršu! I na žalost još veču, nesretnici koji poginuje, poguše, prava su naša braća. Braća ubiše braću! Tri su žandara iz Dalmacije, a 1 je iz posestrime Česke. Sve naša krv, naše meso! Potrudili smo se, i ne malo, da odmah točno saznamo i imena onih mučenika, a da barem po zemlji našoj, majke koje imadu sinova u carskoj službi, neplaču ih još žive. Poginuli su, i nema sumnje: Stefan Gušić, Dinko Krivić, Ivan Jelavić i Ivan Strejc: prva

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Prva knjiga.

II.

(Dalje).

Preteklo je nekoliko minut; vsi so bili v velikej zadregi. Paklin čutil je najbolj potrebnost kaj izpregovoriti.

„Kako torej?“ povzel je naposled. „Ali se moj dar sprejme ali ne? Ali se mi dovoljuje, ako ne ves denar, vsaj petindvajset ali trideset rubljev darovati za domovino?“

Rudečica srditosti oblila je Neždanova. Notranja razburjenost, katere sežiganje pisma nij utožilo, zavrela je zopet v njem.

„Saj sem ti uže rekel, da nij treba . . . nij treba . . . nikakor ne! Jaz tvojih novcev ne potrebujem in jih nečem. Jaz sam lahko novce dobodem, jih lahko koj dobodem!“

„No, brate“, dejal je Paklin, „vidi se, da, če tudi si revolucionar — vender nijsi demokrat!“

„Le povej svobodno, da sem aristokrat.“

„Naposled saj si tudi res aristokrat — vsakako samo nekoliko.“

Neždanov smijal se je prisiljeno.

„Ah, ti me hočeš spomniti, da sem nezakonsko dete . . . Tvoj trud je zaman . . . Tega itak ne pozabim.“

Paklin je ves prestrašen vzkliknil:

„Aleša! Za Boga, kaj ti je? Kako si moje besede tako zviti mogel! Denes si se ves izpremenil.“ —

Neždanovljeva glava izrazila je njegovo nestrpljivost.

„Basanovljeva nesreča te je vznemirila; ali zakaj se je tako nespametno ponašal . . .“

„On svojega osvedočenja nij tajil“, dejala je Mažurina jeznim obrazom; „nam ne pristoji ga zato obsoditi.“

„Ali on bi bil moral tudi na druge misliti, ki jih bode zdaj kompromitiral.“

„Kako morete tako o njem govoriti?“ oglašil se je Ostrodumov. „Basanov je značajan mož in ne bode nikogar izdal. Kar se pak previdnosti tiče . . . vsak nij tako previden kakor gospod Paklin!“

Paklin hotel je ves razžaljen nekaj odgovoriti, ali Neždanov ga je zadržal.

„Gospoda moja“, vzkliknil je, „bodite tako ljubeznivi in ne mešajte politike v razgovor.“

Vsi so umolknili.

„Denes sem srečal Skoropihina“, povzel je zopet Paklin, „vseh Rusov kritika, estetika in entuzijasta. To je neiznosljiv človek. Vedno vre v njem. Kipi kakor steklenica slabega kisliščaja, iz katere je natakar zamašek vzel! Vse v steklenici šumi, a kadar pene izginejo, ostane na dnu le nekoliko kapljic neke ostudne tekočine, ki ne samo da nikogar žeje ne gasi, nego mu celo želodec skvari . . . On je mladim ljudem jako opasen individij.“

Čeravno je bila Paklinova primera dobra, vender nij nikogar do smeha prisilila. Jediní Ostrodumov je dejal, da mladi ljudje, zanimajoči se samo za estetiko, še nijsjo izgubljeni, in da jih ravno Skoropihin zapelje.

„Prosim vas“, začel je zopet neumorni Paklin, „ako to tudi politično vprašanje nij, je ipak velevažno. Po Skoropihinu vsak umetniški proizvod uže zavoljo tega nijma nobene vrednosti, ker je star . . . Ako je tako, potem je znanost in umetnost tudi samo stvar mode, o katerej niti vredno nij govoriti! Ako pa v njej nič vzvišenega nij, nič večne veljavnosti, potem naj gre k vragu! V znanosti, na priliko v matematiki, ali so Euler, Laplace, Gauss pozabljeni velikani? Ali hočete njihovo avtoriteto priznati? Ali se vaša prevzetnost protivi priznati avtoriteto Rafaela ali Mozarta? Zakone umetelnosti

3 rodod iz Dalmacije, a 4 iz Česke. — Slava njim i harna uspomena u narodu! Oni poginule kao junaci, na polju časti, na obranu zakona i reda, štiteć Bokokorske stanovnike od lopovskih napadaja Kovačevićevih razbojnika! — U ovoj nesreći mi se još tješimo što čujemo, da naši Krivošijanci nisu barem omastili ruke u navinu krv te svoje braće, već da kletva ovog razhojstva pada sva zna Kovačevićeve četnike. — A ni sramota tog zlodjela neće pasti na Boku, jer napokon Bokelji nisu krivi, ako bezdušni razbojnici hoće da harnu njihov zavičaj. — Što je pak najsravnatnije u ovom krvavom činu, ona 4 žandara mrtva, bijaku sadrta, barbarski razkomadana, i osakaćena na način tako grozan i sramotan, da se ne da opisati. — Za te žalostne razmere v Dalmaciji dela „P. Ll.“ birokraciju odgovorno, katera nij nič storila, da bi se je bila izvela asimilacija južne Dalmacije z monarhijo.

Vnanje države.

Razmere mej **Srbijo** in Rusijo so vedno bolj napete; ruski listi zeló ostro pišejo proti srbskej vladi. Gotovo je, da se bodo te razmere ostro kritizirale v skupščini, opozicija bode vladi pravila bridke besede. — Srbija ima uže skoro vse, kar imajo druge evropske države, republikansko stranko, socializem in kulturni boj. To pa nikakor ne more pospeševati razvoja mlade te države.

Pogajanja in razprave mej **papežem** in Rusijo se še vedno vrše, a do zdaj se vidi še malo uspeha.

Dopisi.

Iz Škofje Loke 3. januarja. [Izv. dop.]

Doživeli smo zopet prijetno veselico na Silvestrov večer v naši čitalnici.

Po kratkem nagovoru podpredsednika, sledile so razne točke, petje, igranje na glasovir, na gosli in citre, ki so se lepo vršile in burno pohvalo žele. Posebno očaralo nas je izborna petje in igranje na citre. Po izvršenem programu podali smo se k plesu in vrtili se pozno v noč, čakaje novega leta. Ves večer bil je poln zabave in se končal v občno radost in zadovoljnost občinstva.

Da je pa ta veselica tako dobro izpala, zahvaliti se moramo najprvo slavnemu novemu čitalničnemu odboru, ki nam je v tako kratkem času podal prijetno zabavo. V drugo pa izrekamo zahvalo tudi našim narodnim g. dijakom, ki pri vsakej veselici tako žrtovalno pomagajo. Nadalje pa tudi vsem drugim gospodičinam in gospodom, ki so tako pridno sodelovali. Upamo, da jih tudi pri prihodnjih veselicah ne bomo pogrešali, temveč kmalu zopet videli na našem odru. Slavnega občinstva bilo je ta večer zbranega lepo število, toliko, kakor nijsmo pričakovali ta večer. Vender smo pogrešali nekaj družin in osob, ki so se sicer vedno udeleževale in tacih, katerim najmenj pristojna izostati.

Naj bi čitalnica priredila še mnogo veselice in bila tako središče našemu mestu!

je težje najti, nego zakone znanosti . . . Dobro; oni so tu, in kdor jih ne vidi je slep; hoté ali nehoté, to je vse jedno!“

Paklin je utihnil, toda nihče mu nij odgovoril; ravno kakor da imajo vsi vodo v ustih, kakor da se ga tako rekoč sramujejo. Ostrodumov jedini je zarepenčil:

„A vkljub vsemu temu, ne obžalujem onih mladih, po Skoropihinu zapeljanih ljudi.“

„Pojte z Bogom; vsi ste nepoboljšljivi?“ mislil si je Paklin. „Rajši pobrusim peté.“

Paklin vzel je bil uže svojo kapo, ko se je iz predsobe slišal jako lepo doneč, mošk bariton.

„Je-li gospod Neždanov doma?“

Vsi so se začudeno pogledali.

„Je-li gospod Neždanov doma?“ ponavljal je bariton.

„Da“, odgovoril je naposled Neždanov.

Vrata so se polabkoma odprla in visok, brhk gospod kakšnih štirideset let star vstopil je počasi in dostojanstveno v sobo. Akopram je bil uže mesec april, oblečen je bil še vedno v lepo suknjo z dragoceno kožuho, a s svojim nastopom naredil je vse — na Neždanova, Paklina in Mažurina . . . da celo na Ostrodumova velik utis. Vsi so nehoté raz svojih sedežev vstali.

(Dalje prih.)

Iz Hotedršice 5. januarja. [Izv. dopis.]

Ker je „Tovarišev“ spoštovani g. dopisnik iz postojinskega okraja ventiliral vprašanje zastran prireditve učiteljskega imenika, naj povem, kako stvar stoji. Res težko je pri nas sestaviti tak imenik. Lotil sem se dela, ker sem znal, da ga potrebuje. Mislil sem, da bi bila najkrajša pot ta, če vsak g. učitelj pošlje potrebne date podpisanemu. Vedel sem, da to ne bo šlo tako gladko in da bo treba podrezati, — ali, da je mej učitelji, kakor sem sam na svoja ušesa čul, tudi nekaj tacih, ki le zabavljajo in se norčujejo iz takega podjetja, tega nijsem znal.

Človek se stara, a uči se vedno kaj novega. Da, zabavljati in norčevati se, baš nij težko. Drugi so pak baje previsoki in preučeni, in nečejo, da bi se njihova imena tiskala mej drugimi dušnimi revami, ali kali? No, za te bo treba „Extrabeilage!“

Sicer pak mene, ki uže 8 let učiteljujem in me podijo od jedne meje do druge, navajen bridkih skušenj in prevar, to ne oplaš, kajti

„podplat je koža skoz in skoz postala, ne straši več jo trnovka bodeča“,

in zato hočem pričeto delo nadaljevati.

Dobil sem do sedaj 120 dat, starih imam tudi blizu 100, torej skupaj nad polovico. Končno prosim še one g. učitelje, ki mi še nijso poslali dat, naj izvolijo kmalu to storiti.

Makso Ivanetič,
učitelj.

Domače stvari.

— (Znižanje davka.) Kakor je gospod poslanec dr. Vošnjak svojim volilcem uže pri volilnem shodu v Žalci zatrjeval, tako se je tudi zgodilo, odpisanega je namreč zemljišnega davka v celjskem okraju za 4000 gld., v okraju konjiškem pa za 3000 gld. Vsled prizadevanj poslanca in podpredsednika državnemu zboru gosp. barona Gödel-Lannoyja se sme pričakovati, da se bode znižal zemljišni davek tudi v okraju slovenjegraškem, marenberskem in mariborskem na levem dravskem bregu. Menj ugodne pa so razmere za mariborski okraj na desnem dravskem bregu in za Slovensko Bistrico, ker so v teh krajih cenitve nepričakovano visoke. Kdo je tej cenitvi kriv, to vedó uže vrabci na strehi. Kaj poreče Rakuševa zloglasna „Cillier Zeitung“, katera je nekda tako strastno napadala dra. Vošnjaka, predbacivša mu povišanje davka? Ali se bode kesala in javno priznala svojo hudobnost in strast? Kakor jo poznamo, nij kaj tacega pričakovati, ostala bode pri svojej starej trmi in hinavščini.

— (Slovensko gledališče.) Včerajšnja predstava Mosenthalovega igrokaza „Na Osojah“ bila je prav obilo obiskovana. Občinstvo je igralce odlikovalo prav pogostim priznanjem in to po vsej pravici, kajti to predstavo moramo vsekako staviti mej izrednejše v našem repertoaru. Drage volje omenjamo posebno pohvalno gospdč. G. Nigrinovo (Moniko) in M. Nigrinovo (Ano), kateri sta svoji ulogi več nego povoljno rešili. Na gosp. Sršena (Matijo) smo bili nekako radovedni, ker je rodod bolj na komično stran, a tudi on nam je ustrezal vseskozi. Gospod Danilo (Valentin), gospa Gutnikova (Mreta) sodelovala sta popolnem umestno. G. Kajzeli (kotlarju Šimencu) izražala je galerija toliko priznanja, da mu našega treba nij. Gospdč. Novakova (Micika) nastopila je, če se ne motimo, prvič, pa uverila nas je, da nas bode še čestokrat zanimala. Tudi manjše vloge predstavljale so se primerno. Ker nam nedostaje prostora, naj se nam blagovoljno oprostí kratkost poročila, katero sklepamo z željo, da bi skoro zopet bila jednako prijetna predstava.

— (Občni zbor „Sokola“) v dan 6. januarja bil je izvenredno dobro obiskovan. Obširnejše poročilo o njem natisnemo v prihodnjem številki.

— (Čitalnica v Loži) je pri priliki svoje 10 letnice imenovala gosp. dra. Henrika Dolencea, c. kr. pristava, občeznanega rodoljuba in pisatelja slovenskega svojim častnim udom ter mu kot ustanovitelju poklonila krasen album v spomin.

— (Visokodušen dar.) Presviti cesar daroval je lansko leto pogorelim prebivalcem v Cirkljah pri Kranji 400 gld.

— (Imenovanje.) Predstojnikom zemljejknjžnega in deželnoknjžnega urada pri c. kr. deželnej sodnji ljubljanske je imenovan novomeški zemljejknjžni vodja g. Majntinger mestu umirovljenega predstojnika g. Martinca.

— (Obrtna zadruha) v Ljubljani je ravno kar dogotovila načrt svojih pravil, kojega je menda izdelal g. Kunec. Pravila se tikajo obrtnijskih interesov sploh, zlasti pa o vprašanji, kako pomagati in zboljšati stanje mojstrom, pomagačem in vajencem. Ker je ta delokrog itak obširen dovolj, o politiki niti govora nij v omenjenih pravilih, kar je tudi povsem prav.

— (Slovenskim odvetnikom!) Naglašali smo uže sto in stokrat na tem mestu, da se morajo naši odvetniki in beležniki na prvem mestu poprijeti slovenskega uradovanja, če hočemo kedaj, da bodo sodnje tudi isto tako slovenski uradovati pričele. Iz Štajerske dohaja nam vesela vest, da so mariborski odvetniki sklenili vlagati samo slovenske vloge. To je možato ravnanje in teh mož ukrep priporočamo našim odvetnikom v posnemanje. Naj bi vsak odvetnik in beležnik v svojej pisarni spisal le slovenske vloge in slovenska pisma, primorane bi bile tudi sodnje slovenščine se posluževati.

— (Iz Zagreba) 6. jan. — Od 9. decembra m. l. nij bilo čutiti nobenega potresa v Zagrebu, denes pa ob 2. uri 28 minut slišalo se je par sekund trajajoče globoko grmenje in bučenje izpod zemlje, za tem pak je sledil močan navpičen udarec, ki je ljudi iz spanja prebudil in zdramil.

— (Stari bankovci po 10 gold.) Vsled mnogostranskih vprašanj, dohajajočih tukajšnjeje trgovske hiši Franc Ks. Souvanovej gledé starih bankovcev desetakov, piše nam omenjena firma v splošno pojasnilo sledeče: „Stari bankovci po 10 gld. od dne 15. jan. 1863 zamenjujejo se brez ovire od 1. januarja t. l. dalje samo še pri blagajnicah avstro-ogrske banke v Beči in v Pešti, pri podružnicah te banke na pr. v Ljubljani, Trstu, Celovci itd. pa le proti vložitvi prošnje, oziroma konsignacije in to do konca decembra 1887. leta. Ker bi se utegnila ta določba avstro-ogrske banke po deželi krivo razlagati ali še celo od brezvestnežev mej prostim ljudstvom v to svrhu uporabljati, stare desetake, kateri bodo še celih 6 let obdržali svojo reelno veljavo pod ceno desetih gold. nakupovati, zdi se nam primerno tukaj naglašati, da do konca leta 1887 nij nikomur treba pri omenjenem denarji škode trpeti, ker smo prepričani, da bode kakor mi, tudi vsak drug trgovec in obrtnik v prometu prav rad sprejemal za plačilo stare desetake v polnej vrednosti, vedoč, da jih pri svojej kupčijskej zvezi v Ljubljani ali v Beči do 31. decembra 1887 za plačilo tudi prav lahko v polnej vrednosti 10 goldinarjev odda.“

— (Razstava v Trstu.) Avstro-ogrsko društvo trgovcev in obrtnikov z lesom, sklenilo je v glavnem zboru, da se razstave v Trstu (od dne 1. avgusta do 15. novembra 1882) kolektivno udeleži, da se tedaj izdelki in proizvodi gozdarstva in lesne obrtnije razstavljajo vkupe v oddelku obsezajočem vso avstro-ogrsko državo. Kedor bi tedaj nameraval udeležiti se te kolektivne razstave, naj se do 15. t. m. oglasi pri društvu: Verein der Holzindustriellen in Wien I. Eschenbachgasse Nr. 11.

— (Duhovenske spremembe na Kranjskem.) Kanonično investituro so dobili gospodje: Končnik Martin faro Javorje, Šranc Stanislav faro Rateče in Karet Ivan faro Nemško Loko. G. Andrej Volc, župnik v Fužinah, je prezentiran za faro Št. Vid nad Ljubljano. G. Anton Jakšič, župnik v Poljanici, je bil stalno umirovljen. Prestavljeni so bili naslednji gospodje: Sakser Ivan, kaplan v Predosljah, gre za kaplana v Sv. Križ pri Tržiči. Vodopivec Ludovik, ekspozit na Ubeljskem, postal je krajni kurat v Podkrajji. Regen

Josip, kaplan v Borovnici, gre v Preserje. Potočnik Toma, kaplan v Horjulu, gre v Borovnico. Umrta sta gg. Pretner Josip, župnik v Kovorji in Ferlan Matej, penz. kaplan v Loki.

— (Spremembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) G. Ferdinand Vigele je stalno nameščen v Zagradci. Gdč. Marija Wessner je dobila III. učiteljsko službo v Krškem.

— (Gospod vitez Waser) podpisuje svoje ime na najnovejših naredbah, tikajočih se novih zemljišnih knjig z nekakim sramožljivim slovenskim š, tako da se ime zdaj čita: Wašer. Pa ne, da bi se bil na svoje stare dni spokoril — kali?

— (Novo ribo) je ujel gosp. P. Lassnik in jo naznanja z debelimi črkami v svojej prodajalnici specerijskega in družega blaga. Nadél jej je ime „Thonfisch“, je li pravo, nam nij znano. Gosp. Dežman bi storil občinstvu posebno uslugo, da to do zdaj še nepoznano ribo popiše natančneje.

— (Iz Kranja) se nam poroča: Tukajšnja čitalnica napravi dne 15. in 29. januarja sijajna plesova, požarna bramba pa v dan 5. februarja. V 19. dan februarja pa napravi čitalnica v družbi s požarno brambo maskerado.

— (Umor.) Iz Kranja se nam poroča: V noči od 2. na 3. t. m. umoril je uže večkrat kaznovan gluhonemi dninar po vsem mestu znano prodajalko dežnikov. Umor ta izvršil se je na grozen način. Zvečer vlačila se je ta slaboglasna ženska z morilcem po gostilnah, potem pa sta šla vkup iz mesta, k pristavam. Kaj se je tu godilo, zagneno je v nočno temo; v jutro pa so našli žensko s preparanim trebuhom in odrezanim licem. Imela je še toliko zavesti, da je povedala, kedo jo je tako razmesaril; čez dve uri je umrla. Zločinca so žandarmeriji takoj v jutro prijeli in ga izročili sodniji; imel je na sebi še vso krvavo obleko.

— (Vihar na jadranskem morji) bil je, kakor se nam iz Trsta poroča, v četrtek dne 5. t. m. vsled južnega vetra tako silovit, da je morala angleška ladija, ki polaga kabel mej Trstom in Korfu, potem ko je preplula štiri sto kilometrov, zakotviti se na sinjem morji. A še istega dne proti večeru pleglo se je morje toliko, da je mogla zopet nadaljevati polaganje kabla.

— (V nevarnosti zadušiti se) bila je, kakor se nam piše iz Trsta, dne 4. t. m. rodbina treh oseb v gostilnici „pri jelenu“ na trgu della Caserma. Zakurila si je bila namreč s premogom v odprtem, na sredo sobe postavljenem ognjišču, ne slutec, da mej tem, ko se greje, diha v se ob jednem tudi strupeni ogljenik. Le slučaj, kateri je hotel, da je poleg stanujoča žena slišala, kako se je jedna osoba zgrudila v nezavesti na tla, ne da bi se čulo kako klicanje na pomoč, rešil je trojico, katera je bila uže v popolnej nezavesti in otrpneni vseh znamenj življenja, gotove smrti.

— („Učiteljski Tovariš.“) Da smo Slovenci postali slovstveno — in nekoliko tudi politično — samostalen narod, v tem ima pokojni voditelj Bleiweis neizmerno zaslugue. Na voditelji je pač neizmerno veliko ležeče. Slovenske učitelje je od 1. 1860—1873 javno vodil znani ljubljanski šolnik Andrej Praprotnik. Viharni časi za ponemčevanje šol, ki so bili 1. 1873 zopet nastopili, so bili menda tudi tega prezasluznega moža napotili, da se je bil za dolgih osem let javnemu delovanju in vodenju umaknil s tem, da nij več vodil največ po njegovem trudu osnovanega „Slovenskega učiteljskega društva“ in ne več uredoval „Učiteljskega Tovariša“, prvega in najboljšega učiteljskega glasila, katerega je bil on sam 1. 1860 ustanovil. Z radostjo pozdravljamo torej, da je g. Praprotnik z nova se lotil svojega lista, kateremu je zdaj po njegovem 21 letnem obdanku zopet posvetil svoje skušeno, nepristransko pero. Pred nami leži 1. številka 22. letnika. Skoro vso predrugačeno podobo ima. Obsega mnogovrstno tvarino iz peres starejših in mlajših pisateljev. Ten denca listu je: jedino narodno šolsko polje obdelovati in vzbujati slovensko učiteljstvo k složnemu delovanju. Ime gosp. urednika nam je porok, da se ne bode list barval niti s puhlim šolskim liberalizmom niti z zastarelim hvalisanjem stare šole, kajti nje-

govo geslo je: „Naprej po pravej poti“, kakor to tudi v 1. številki razpravlja. Priporočujemo torej prav toplo „Učiteljskega Tovariša“ vsem domoljubnim slovenskim učiteljem. (Cena 3 gl. pri Milici v Ljubljani.)

— („Kresa“) 1. številka za 1. 1882. pri naša naslednji obseg; — Anton Koder: Zvezdana, (roman), — V. Eržén: Nočni pozdrav, pesen. — S. Gregorčič: Slovo od Rifemberga, pesen. — Pavlina Pajkova: Mačeha, novela. — Josip Cimperman: Iveri. — Samostal: Starec samotar na novega leta dan. — V. Sveti večer, pesen. Ivan M. Bogovič: Šege, običaji in narodni prazniki pri Srbih. — Dr. Ahasverus: Beseda o našej ljudske prosveti. — Vinko Borštner: O telegrafskih vremenskih poročilih. — V. Kermavner: O pesništvu v obče. — Krek: Polyfem v narodnej tradiciji slovanske. — Pavlovski: † dr. Janez Bleiweis-Trsteniški. — Trstenjak: Zgodovinske črtice o nekdanjej provinciji Windischgraz. Jož. Ogorek: Poročilo o poljske književnosti. — Drobnosti. „Kres“ izhaja v Celovci in velja za vse leto 4 gld., za pol leta 2. gld. Urednik mu je dr. J. Sket.

— (G. bukvovez Janez Bonač) nam poroča, da so mu pošle platnice za „Ljubljanski Zvon“. Zatorej prosi vse tiste gg. naročnike, ki so mu zadnje dni poslali naročnino za platnice, da naj blagovoljno potrpe nekoliko dnij, da jih spet prejme z Dunaja, kjer se združujejo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Iz Prage. Akademični senat sklenil je z vsemi proti glasu dra. Otta (kateri je oddal separatni votum), da se mora pri državnih izpiti od vseučilišnih slušateljev, kateri so Čehi — nepogojno terjati vse popolno znanje nemškega jezika.

Iz Varšave. Na včerajšnji praznik podvojile so se vse varnostne naredbe. Od oseb pri zadnjem kravalu zasačenih se je oddalo 350 kriminalnej sodniji, drugi so bili izpuščeni.

Iz Liverpoola. Iz Acera se v dan 8. decembra m. l. vest potrjuje, da je Ašantijski kralj ukazal poklati dvesto pri sosednjih rodovih uplenjenih mladih deklic.

Razne vesti.

* (Slikar brez rok.) V Bruselji je sedaj izložba slik, mej katerimi je posebno zanimljiva jedna, predstavljajoč življenje na kmetih. A še zanimljivejša pa je ona, katero je naslikal slikar brez rok. a se tako izuril, da slika z nogama. To je dokaz, da si pravi talent ve pomagati in pridobiti veljavo.

* (Kako v Afganistanu ministere kaznujejo) o tem poročajo indijski časniki iz Kabula takole: Pred nekoliko dnevi so prejšnjega vojnega ministra, kojega je sedanji emir Abduraman proskribiral pripeljali ujetega ter ga zaprli v neki stolp. Pripeljan pred emirja prosil je za življenje. A emir je ostal neizprošen in obsodil je ministra na smrt. Ujetnika potem zvežejo in odpeljo na dvorišče, kjer so hlevi za elefante: Polože ga na tla in odpro hlevne duri. Zdajci pride iz hleva velik slon, kateri je obsodil v kratkem poteptal. V malo trenutkih bilo je videti le krvavo maso na tleh.

Dunajska borza

dné 7. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	77	gld.	25	kr.
Enotni državni dolg v srebru	78	„	35	„
Zlata renta	94	„	10	„
1860 državno posojilo	133	„	20	„
Akcije narodne banke	846	„	—	„
Kreditne akcije	346	„	—	„
London	119	„	—	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	43	„
C. kr. cekini	5	„	60	„
Državne marke	58	„	25	„

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506—18)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Meteorološko poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
2. januarja	Ob 7. uri zjutraj	737.89 mm.	+ 0.4° C	slaboten gorenje	megleno	0.00 mm.
	Ob 2. uri popoldne	738.10 mm.	+ 6.8° C	slaboten jugozahod	precej jasno	
	Ob 9. uri zvečer	739.88 mm.	+ 0.8° C	slaboten zahod	jarno	
3. januarja	Ob 7. uri zjutraj	738.35 mm.	— 0.6° C	slabotna burja	megleno	0.00 mm.
	Ob 2. uri popoldne	736.33 mm.	+ 4.8° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	Ob 9. uri zvečer	735.49 mm.	+ 4.0° C	slaboten jugozahod	oblačno	
4. januarja	Ob 7. uri zjutraj	734.19 mm.	+ 3.8° C	slaboten zahod	deževno	8.00 mm. dežja
	Ob 2. uri popoldne	734.07 mm.	+ 6.0° C	slaboten zahod	oblačno	
	Ob 9. uri zvečer	735.94 mm.	+ 5.2° C	slaboten zahod	oblačno	

Dné 2. januarja: Zjutraj gosta megla, čez dan precej jasno, svitel jasn večer; barometrovo stanje srednje; srednja dnevna temp. + 2.7° C, za 5.6° C nad normalom.

Dné 3. januarja: Zjutraj nekoliko megle, čez dan oblačno, na večer nekoliko vetro. Barometer močno pada. Srednja dnevna temp. + 2.7° C, to je za 5.6° C nad normalom.

Dné 4. januarja: Jutranja zarja, čez dan temno in oblačno, deloma deževno vreme; stanje barometrovo srednje; srednja dnevna temp. + 5.0° C, to je za 7.8° C nad normalom.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk zelo enakomerno razdeljen; barometer sicer še zmirom precej visok, vendar stalno pada; vetrovi večidel južni in precej slabotni. Nebo večidel ali popolnoma ali pa vsaj večinoma oblačno, na jutro pogostokrat megleno. Morje skoro popolnoma mirno. Deževalo je znatno le v nekaterih krajih ob jadranskem morju. V primeri s pretečenimi dnevi temperatura raste in je skoro povsod nad normalna. Največji razloček v temperaturi znaša 22° C. Mirno vreme, brez posebnih ekstremov v temperaturi.

Št. 158.

(12—1)

Razglas.

Od leta 1882 začenši se bode pri tukajšnji davkarske blagajnici plačilo direktnih davkov in njih naklad od dveh blagajničnih uradnikov potrdilo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 1. januarja 1882.

Župan: Laschan.

Dr. Valentin Štampihar,

je odprl

(13—1)

odvetniško pisarno

v Ljubljani pod Trančo št. 2.

Za otročnice.

(603—1)

Ravnokar je moja žena v otročjej postelji, ko sem Bittnerjev koniferni sprit za čiščenje zraku v sobi vporabil. Gospod šolski vodja Salzbauser v Mauthausenu piše dalje: Kolikorkrat se vaš koniferni sprit razpršava, občuti moja žena veselje o prijetnem, dihalne organe oživljajočem duhu. Ker so avtoritete priznale, da ima Bittnerjev koniferni sprit istinito mnogo ozonirajočega kislica v sebi in da vsled tega čisti zrak, priporoča se ta sprit za vsako sobo, kjer stanujejo otročnice, bolniki ali otroci. — Jedino pravi Bittnerjev koniferni sprit dobi se pri J. Bittnerji, lekarji v Reichenau, Dol. Avstr. in v Ljubljani pri Jul. pl. Trnkoczyji.

1 steklenica velja 80 kr., 6 steklenic 4 gld., patentirani razprševalni aparat 1 gld. 80 kr.

Izvrstna hrvaška

bela in rudeča vina

raznih let

(678—6)

priporoča veliki trgovec z vinom

Leopold Hönigsberg v Zagrebu.

Pustni krofi

vsak dan frišni in fini

dobé se v

Winterjevej sladčičarni

(na Prešimnovem trgu).

(7—2)

V najem

za več let se dá v sredi trga, v najlepši legi za vsako obrtnijo pripravna hiša, živinski hlevi, hranišče (magazin) in kozolec. Poleg lepi prostor, velik obzidan vrt in konec tega 6 njiv.

Pričetek najema o sv. Juriji 1882. leta. Jako ugodni pogoji se izvedo do 15. februarja t. l. pri lastniku

Josipu Blažonu
v Planini.

(14—1)

Augenblicks-Drucker

D. R. P. No. 14120. — K. K. Pat. Privilegium No. 9161. dem wegen seiner in jeder Hinsicht bewährten Vorzüglichkeit die silberne Preismedaille nebst Diplom von der Kaiserlichen Ausstellung verliehen wurde, ist der einzige patentirte Copirapparat mittelst Buchdruckerfarbe. Derselbe liefert auf trockenem Wege ohne Preße in fast unbeschränkter Anzahl, gleichschärfe, tiefdunkle (auch bunte) unverwundliche Abzüge, welche auch einzeln im neuen Verfahren Porto-Vergrößerungen gemacht werden können. Der „Augenblicks-Drucker“ läßt alle beliebigen Copirapparate als: Dertus, Autos, Bona, grander etc. weit hinter sich, erreicht die außerordentliche Leistungsfähigkeit, übertrifft jedoch an Schärfe der Abzüge und in der Einfachheit und Billigkeit. Prospekte, Zeichnungen und Originalabzüge etc. gratis und fact. Steidnerberg 1, 330m. Steiner & Dammann.

(732—3)

3% srbske srečke.

3% srbske srečke.

3% srbske srečke.

3% srbske srečke.

3% srbske srečke.

3% srbske srečke.

Uže 14. januarja

tretje srečkanje 3% kneževskih

SRBSKIH SREČK

od leta 1881 à 100 frankov v zlatu.

Vsako leto 5 srečkanj:
14. januarja
14. marca
14. junija
14. avgusta
14. novembra

Vsokratni glavni dobitek
frankov **100.000** v zlatu.
Najmanjši dobitok 100 frankov v zlatu.

Srečka daje 3% obresti v zlatu.

Dobitki in obresti se na Dunaji, v Budapešti, v mnogih provincijalnih mestih, kakor tudi v Beogradu in v skoro vseh evropskih glavnih mestih brez odbitka izplačujejo.

Originalne srečke proti kasi à 46 gld. poleg 60 kr. kuponskih obrestij.

Prejemni listi

se vplačujejo v 14 mesečnih obrokih à 3 gld. in z ostalim obrokom 4 gld. kupec dobi

pri prvi vplačitvi 3 gld.

(727—5)

nerazdeljeno pravico igrati.

Pri dné 12. novembra vršečem se prvem srečkanju 3% kneževskih srbskih srečk bili so glavni dobitki frankov 100.000, 10.000 in 4000 v zlatu dooljeni mej srečkami, katere je prodala naša hiša, in zelo kulantno eskomptirani.

Wechslergeschäft der Administration des
WIEN, „MERCUR“ Ch. CHON,
Wollzeile 10 und 13. Wollzeile 10 und 13.

Tuji:

4. januarja:

Pri Slonu: Schröcker z Dunaja. — Schmidl iz Stare Loke.

Pri Malič: Holzinger z Dunaja. — Pedonti iz Trsta. — Löwensohn, Schönmann z Dunaja.

PETER THOMANN

priporoča iz svoje zaloge

nagrobne spomenike

od 5 gld. više za vsako ceno.

V zimskem času prodajejo se spomeniki za 30% ceneje, kakor v letnem času. (740—3)

Gosp. **G. Piccoli**, lekar v Ljubljani! Prosim Vas uljudno, da mi zopet pošljete 24 steklenic Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Slednje pošiljatev sem uže mej razne bolnike v svojej župniji razdelil in vpliv je bil vedno izvrsten.

V Fianoni, Istra, 22. avgusta 1881.

Spoštovanjem

Anton Vlašič,
župnik-kanonik.

Znamenito!

Prosim uljudno, pošljite mi 30 steklenic Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Zahvaliti se imam le Bogu in Vam, da sem se iznebil migrène, katera me je leta in leta nadlegovala.

V Zenku, Hrvatska, 17. sept. 1881.

Spoštovanjem

Angelika Kling,
uradniška vdova.

(598—6)

Naroča naj se pri izdelatelji: **Gabrijel Piccoli**, lekar „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajski cesti. Naročila se promptno proti povzetju efektuirajo.

Znamenito!

Tu je na mestu: „Čast zaslugam!“ Večkrat sem rabil Vašo odlično

Franzevo esenco,

mnogim bolnikom sem jo nasvetoval in dober uspeh nij izostal.

V Chersanu, Istra, 27. junija 1881.

Spoštovanjem

Anton Lupetina,
župnik-dekan.

Tinctura Rhei Composita ali Franzeva esenca, izdelana po G. Piccoliji, lekarji „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajski cesti, iz vegetabilnih substancij sestavljena, s katero so si uže mnogi tisoči k zdravju pripomogli, kakor se razvidi iz pisem, ki dohajajo izdelatelju. Ona ozdravlja želodčne bolezni in na spodnjem telesu, klanje, krča, gastrično mrzlico, zaprtje, hemeroidje, rumenico itd., ki je lahko smrtonosna, če se za časa ne kurira.

Cena steklenici 10 kr. a. v.

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne) vsled dolgotrajnega izkustva kot izvrstno uplivne priznane specialitete, izkušena domača in homeopatiška zdravila:

Planinski želišni sirop kranjski, izboren zoper

kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljše vrste izborno zoper

Anaterinska ustna voda, najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v njej grešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoje s 6. škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoje. (532—8)

Naročila iz dežele izvrše se takoj.

Pogrebna ustanov

Frana Doberleta v Ljubljani

priporoča svoje takozvane

imitirane rakve od kovin.

Izdelane so iz lesa v jako lepe obliki in solidno, sliče so po metalni barvi z bogatim vkusnim lišpom od bronu pravim rakvam od kovin popolnem in so ravno tako cene, kakor do zdaj navadne lesene rakve.

Na telegrafično naročilo z naznanjeno dolgotrajno mero pošiljajo se takoj na vse železniške postaje.

Ustanov deva na prost oder in pokopava, ono tudi oskrbi sijajno dekoriranje in pogrebe v in zunaj Ljubljane, kakor tudi oskrbuje vence in trakove z napisi, naposled tudi transport mrličev na vse kraje to in inozemstva in se priporoča v ceno oskrbovanje. (701—5)

Boljši od vseh podobnih izdelkov, nájajo te pastilje nič škodljivega v sebi; najuspešnejše se rabijo zoper bolezni v organih spodnjega dela telesa, feber, bolezni v polti, na očeh, v možganih in ustih, zoper otročje in ženske bolezni; čistijo lahko kri in odpravljajo blato. Nij ga zdravila, ki bi bilo boljše in pri tem popolnem neškodljivo zoper

telesno zapretje.

gotovi vir vseh bolezni. Ker so posladkorjene, uživajo jih radi tudi otroci. Te pile so odlikovane z jako častnim pismom dvornega svetnika Pitha.

Jedna škatljica s 15 pilami velja 15 kr. Osem škatljic skupaj, 120 pil, velja samo 1 gld. a. v. (640—9)

Philipp Neustein
Apotheker

Svarjenje! Vsaka škatljica, ki nima firme: *Apotheke zum heiligen Leopold*, je ponarejena, ter svarimo, naj se ne kupuje. Paziti se mora dobro, da kdo ne dobi slabega, neuplivenega ali celo škodljivega izdelka. Vsakdo naj izrečno zahteva Neusteinovih Elizabetinih pil, te imajo na zavitku ter navodilu za rabo poleg stoječi podpis.

Glavna zaloge na Dunaji: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein, Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse, ter v vseh dobrih lekarnah na Dunaji in po deželi.